

Vergaderjaar 2018–2019

25 422

Opwerking van radioactief materiaal

Nr. 251

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 februari 2019

Tijdens het AO Bedrijfslevenbeleid d.d. 31 januari jl. heb ik toegezegd in een brief terug te komen op de vraag van het lid Van der Lee (Groen Links) over Pallas en Lighthouse. Daarbij is gevraagd om een nadere toelichting over de ondersteuning van zowel Pallas als Lighthouse. Middels deze brief geef ik, mede namens de Minister voor Medische Zorg en Sport, invulling aan deze toezegging.

In 2012 is door het kabinet en de provincie Noord-Holland besloten de mogelijkheid te bieden om tot de realisatie van de Pallas-reactor in Petten te komen, ter vervanging van de huidige Hoge Flux Reactor (HFR). Dit om ook op de langere termijn risico's op tekorten aan medische isotopen te voorkomen, waarvoor de realisatie van een nieuwe reactor op termijn benodigd is. Pallas gaat daarbij uit van een bewezen technologie om tot de productie van zowel diagnostische isotopen, waaronder Molybdeen-99, als therapeutische isotopen te komen. Gezien de wereldwijde markt voor isotopen hoeft een toekomstige reactor niet per se in Nederland te komen. Pallas is op dit moment wel het meest vergevorderde Europese initiatief om in de toekomstige vraag naar medische radioisotopen te voorzien. Voor de voorbereidingsfase (fase 1) van de Pallas-reactor hebben het Rijk en de provincie Noord-Holland samen een lening van € 80 miljoen verstrekt. Het uitgangspunt bij de lening is dat de bouw en exploitatie van de reactor volledig privaat met risicodragend kapitaal worden gefinancierd. Op dat moment dient ook de initiële lening te worden terugbetaald.

Ten aanzien van Lighthouse geldt dat deze als een innovatief alternatief voor de bestaande productiemethode voor het op dit moment meest gebruikte isotoop Molybdeen-99 als Nationaal Icoon is verkozen. Aan de verkiezing tot Nationaal Icoon is geen financiering verbonden. Wel kunnen Icoonen, net als andere bedrijven, gebruik maken van het bestaande overheidsinstrumentarium (zoals subsidies, kredieten en garantstellingen) gericht op (innovatieve) projecten die niet geheel uit eigen middelen of door de markt gefinancierd kunnen worden. Voor de inzet van deze

instrumenten, voor een project van dergelijke omvang waarvan de technische haalbaarheid nog niet was aangetoond, is een aanzienlijke bijdrage van een private investeerder vereist. Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) heeft Lighthouse actief gesteund bij het zoeken naar investeerders en heeft daarin bemiddeld. Daarbij werd duidelijk dat private partners en investeerders in Nederland de risico's van de benodigde investering te hoog vonden, omdat de technische haalbaarheid door Lighthouse naar hun oordeel nog niet in voldoende mate was aangetoond. Met de nieuwe nationale investeerder Invest-NL ontstaat er een partij die dit type investeringen, in nieuwe markten of technologieën, bij voldoende marktperspectief wel zal kunnen doen. Hier heb ik u reeds nader over bericht in mijn brief van 12 november 2018 (Aanhangsel Handelingen II 2018/19, nr. 606). Zoals in de brief over de vervolgonderzoeken van de Hoogambtelijke werkgroep nucleair landschap (Kamerstukken 25 422 en 30 196, nr. 220) is gemeld, is ook gekeken naar mogelijkheden voor samenwerking tussen Pallas en Lighthouse. Daarbij is geconcludeerd dat er weinig synergievoordelen optreden wanneer beide initiatieven worden gebundeld.

De potentiële doorbraaktechnologie Lighthouse wordt nu verder tot ontwikkeling gebracht in België, met kwalitatief goede partners en investeerders. ASML en andere Nederlandse hightech bedrijven spelen hierbij nog steeds een zeer grote rol.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
M.C.G. Keijzer